

Otázka: Severní Amerika

Předmět: Zeměpis

Přidal(a): 9654022kys

USA

Správní členění

- 50 států+území hlavního města
- přidružený stát Portoriko
- přidružená teritoria v Oceánii
- v čele každého státu je guvernér

Jednotlivé členské státy

- mezi zakládající patří: New Jersey, S a J Karolína, Ny, Virginie.....(13)
- státy jihu(zemědělský)-Florida, Texas
- státy severu(průmyslový)-Washington, S a J Dakota..
- Aljaška- největší rozlohou,1867 jí USA odkoupila od Ruska, ropa a zemní plyn
- Arizona-indiánské rezervace
- Colorado-2016 referendum o rozdělení na severní a jižní
- Texas-druhý největší stát, zemědělský, ropa, zemní plyn
- Kalifornie-nejprůmyslovější, nejbohatší
- Louisiana-původně francouzská, odkoupena 1803
- Florida-původně španělská, připojena 1812, přistěhovalci ze střední ameriky

“Nová Anglie”

- společenství států na severovýchodě
- “bílá” část Ameriky
- přistěhovalci z VB a Irska
- Boston

Havajské ostrovy

- 7 ostrovů sopečného původu
- hlavní město je Honolulu
- od 1959 oficiálním státem

Obyvatelstvo

- 320 milionu
- původní obyvatelé+přistěhovalci
- původní obyvatelé-Amerindové=Indiáni
- kmeny: Apači, Siuxové, Komančové
- současnost-žijí v rezervacích, špatná integrace, žebrání, drogy, incest, alkohol
- do Ameriky bylo přivezeno cca 100 milionů otroků
- pionýr=první osadníci z Evropy
- každý pátý občan bílé pleti je potomek Německa
- nejvíce židů žije v Ny

Míšenci

- mulat
- mestic(běloch+indián)
- zamb(černoch+indián)
- !!hispanec-mulat mluvící španělsky

Prognóza obyvatelstva

- rok 2050- úbytek bělochů a prudký nárůst hispánců

Náboženství

1)Mormoni

- církev J. Krista posledních svatých dnů
- nepijí alkohol, sex až po svatbě..
- založena 1830
- centrem je Utah
- založeno v Salt Lake City
- 2012 proti Obamovi kandidoval Milt Romney-Mormon

2)Amišové

- pocházejí ze Švýcarska
- nejvíce jich je v Pensylvánii
- mluví německy
- nemají TV, elektřiny, telefony..jezdí na koních

Politika

- demokratéXrepublikáni

Demokraté:

- 70 milionů voličů
- zakladatel Thomas Jefferson
- voliči:černoši, hispánci
- Barack Obama, Clinton, Nixon

Republikáni

- 55 milionů voličů
- konzervativní
- Lincoln

Zaniklé politické strany

- Černí panteři-černoši bojující proti rasismu
- Bílí panteři-stoupenci Hippies

Historie

- 1773 – Bostonské pití čaje=začátek boje s VB, boj za svobodu
- 1776 – 13 států podepsalo deklaraci nezávislosti, spoluautorem je Jefferson
- 1803 – připojení Louisiany, odkoupena od Francie
- 1845 – připojen Texas
- 1861-1865 – Občanská válka, sever proti jihu, důvod-zrušení otroctví

*Kuklux klan-hnutí proti černochům a přistěhovalcům, po občanské válce

- 1917 – vstup do první světové války
- 1941 – Japonsko napadlo Pearl Harbour
- 1944 – Vylodění v Normandii
- 1945 – svrženy atomové bomby
- 1959 – vstup dvou států do unie-Aljaška a Havajské o.
- 1955-1975 – účast ve Vietnamské válce
- 1963 – zastřelen Kenedy
- 1972 – aféra Watergate-odposlechy, republikániXdemokrati
- 1989 – USA ukončili Studenou válku
- 1990 – válka v Perském zálivu
- 9.2001 – útok na dvojčata
- 2012 zvolen Obama

Vojenské operace proti terorismu

- zajmutí Sadama Husajna
- zastřelení Usama bin Ládina

Hospodářství

- patří mezi státy 68
- pěstuje se kukuřice, brambory, tabák... hlavně Kentucky, Alabama..
- průmysl těžební-ropa a zemní plyn(aljaška, mexický záliv)
- potravinářský-Cocacola(Atlanta), Pepsi(Denver)

Cestovní ruch

- Rushmore-Dakota
- národní parky:Yelloustone, Grand Canyon

Doprava

- transkontinentální-železnice, silnice
- velké přístavy-Las Angeles, Boston
- Kennedyho letiště v Ny, letiště Ontara v Chicagu

Věda

- Silicon Valley v kalifornii

Střípky z USA

- Megapole=srůstání velkých měst, př.: Boston a Washington
- Downtown-jádro města
- Impeachment-způsob odvolání prezidenta

KANADA

- člení se na 10 provincií a tři teritoria
- provincie-Ontario, Quebec, Britská Kolumbie..
- teritoria-Yukon, SZ, Nunavut
- cca 35 milionů obyvatel
- součást G8 nejvyspělejších států světa

Historie

- od 15 století osidlování brity a francouzi
- do roku 1761-Nová Francie
- 1713 - Utrechtská smlouva- Francie se vzdává velké části Kanady ve prospěch VB
- století-Horní a Dolní Kanada
- 1841 - vzniká sjednocená kanadská provincie-tvoří jí Ontario, Quebec, Nové Skotsko
- 1867 - vznik Kanady!

Původní obyvatelé

- Indiáni a Inuité
- kmeny:Inokézové a Huróni
- míšenec se nazývá metis

Města

- hlavní město je Ottawa
- největší je Toronto pak Montreal a Quebec(založen francouzi)
- Vancouver(Britská kolumbie)- ZOH 2010
- v Albertě najdeme Edmonton a Calgary
- Zlatá podkova- aglomerace Kanady mezi Torontem, Ottawou a Montralem

Politika

- dominium – závislost Kanady na VB
- v čele Kanady je generální guvernér-David Johnston
- v čele provincie stojí guvernér
- v čele teritoria stojí komisař
- Kanada patří do britského společenství národů
- již několik let se snaží odtrhnout provincie Quebec, 2013 referendum-neodtrhli se

Střípky z Kanady

- Leif Erikson(Viking)-doplul k břehům kontinentu v roce 1000
- Huróni-kmen bojující na straně Francie
- Pow-wow je indiánský svátek
- metis je míšenec indiána/inuita a bělocha
- úředními jazyky jsou Fr a Aj
- nejdůležitější řekou je řeka Sv. Vavřince
- Nunavut-žijí zde hlavně eskymáci
- Niagarské vodopády-na hranici USA a Kanady

GRÓNSKO

Základní informace

- největší ostrov světa!
- 60 tisíc obyvatel

- 10000 Dánů, 40000 inuitů, zbytek míšenci(gróňané)
- Hlavní město je Nuuk, dříve godthab, velká rybářská osada

Historie

- osídlování-před 3000 lety z Aljašky
- 850-1000 začali osidlovat Vikingové
- 985 Erik Rudý-označil zemi, aby přilákal ostatní osadníky jako Zelená země
- po druhé světové válce-1953 vnitřní součást Dánska
- 1912 se odlomila kra, která se srazila s Titanicem

Grónsko a EU

- 1973 vstupuje do EU
- 1985 vystupuje z EU

Politika

- Landsting-grónský parlament, 31 poslanců, voleni na 4 roky
- předseda vlády míšenec(gróňan)-otec Dán, matka Inuitka
- statut-zámořské území patřící Dánsku
- vnitřní politika-rozhodují sami, Margarita II-dánská královna
- zahraniční politika-Dánsko

Integrace

- ICC- inuitská rada, spolupráce inuitů na antarktidě,lov velryb, těžba

Hospodářství

- uran, ropa, zemní plyn-velké zásoby
- rybolov! povolen lov velryb-Narval!
- pyžmové=grónské krávy
- turismus-návštěvy inuitských vesnic

Grónský ledovec

- 80% Grónska je zaledněno
- stáří 110 000 let
- tloušťka 2 km
- při roztání by se hladina moře zvedla o 7 metrů